

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 35

Ο Πύρρος, ο βασιλιάς της Ηπείρου

Μετά τη Μακεδονία άρχισε και η Ήπειρος να αναπτύσσεται. Ο βασιλιάς της Πύρρος θέλησε να δημιουργήσει μεγάλο κράτος στη Δύση, όπως ο Αλέξανδρος στην Ανατολή. Εκστράτευσε λοιπόν στην Ιταλία, όπου νίκησε δύο φορές τους Ρωμαίους. Την τρίτη φορά όμως νικήθηκε και αναγκάστηκε να γυρίσει στην πατρίδα του. Στη διάρκεια μιας άλλης εκστρατείας στη νότια Ελλάδα σκοτώθηκε στο Άργος.

ο Τάραντας:

η ελληνική αποικία που ίδρυσαν Δωριείς από τη Σπάρτη στην Κάτω Ιταλία.

**αποβιβά-
ζομαι:**

κατεβαίνω από το πλοίο, για να πολεμήσω συνήθως.

Τον 3ο αιώνα π.Χ. η Ήπειρος αρχίζει να παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή της Ελλάδας. Ο Πύρρος δημιούργησε ένα μεγάλο κράτος στην περιοχή με πρωτεύουσα την Αμβρακία. Ίδρυσε νέες πόλεις που τις στόλισε με ναούς και θέατρα και τις οχύρωσε με μεγάλα τείχη. Για να μην ασχολούνται οι κάτοικοι μόνο με την κτηνοτροφία, έστρεψε το ενδιαφέρον τους στη γεωργία και το εμπόριο.

Ο Πύρρος θέλησε να μεγαλώσει το κράτος του εκστρατεύοντας στη Δύση, όπως ο Αλέξανδρος στην Ανατολή. Η ευκαιρία του παρουσιάστηκε, όταν τον επισκέφτηκαν αντιπρόσωποι από τον Τάραντα και του ζήτησαν να τους προστατέψει από τους Ρωμαίους. Για το λόγο αυτό ετοίμασε πολύ στρατό, ιππικό και ελέφαντες. Αποβιβάστηκε στην Ιταλία το 280 π.Χ. και κατάφερε να νικήσει δύο φορές τους Ρωμαίους. Έχασε όμως πολλούς στρατιώτες. Από τότε έμεινε γνωστή η φράση «πύρρεια

νίκη», που σημαίνει νίκη, αλλά με πολλές *απώλειες*. Την τρίτη φορά νικήθηκε και έτσι αναγκάστηκε να γυρίσει στην πατρίδα του.

Αλλά και όταν επέστρεψε στην Ήπειρο, δεν έμεινε ήσυχος. Αυτή τη φορά στράφηκε προς τη νότια Ελλάδα. Ο Σπαρτιάτης Κλεώνυμος του ζήτησε βοήθεια για να γίνει βασιλιάς της Σπάρτης. Ο Πύρρος έφτασε στη Σπάρτη τη στιγμή που ο στρατός των Σπαρτιατών έλειπε σε εκστρατεία. Η πόλη δεν είχε τείχη και υπήρχε κίνδυνος να κυριευτεί. Τη νύχτα οι γυναίκες σκάβοντας κατάφεραν να υψώσουν χωμάτινο τείχος. Η ηρωική αντίσταση των ανδρών όσο και των γυναικών έκαναν τον Πύρρο να εγκαταλείψει την προσπάθεια.

Στη συνέχεια κατευθύνθηκε στο Άργος, γιατί πληροφορήθηκε ότι ο μακεδονικός στρατός ήταν έτοιμος να καταλάβει την πόλη. Τη νύχτα στη διάρκεια σύγκρουσης, ο Πύρρος σκοτώθηκε και ο στρατός του παραδόθηκε στους Μακεδόνες (272 π.Χ.).

Έλειψε έτσι ένας άξιος αρχηγός την εποχή που οι Ρωμαίοι είχαν αρχίσει να απειλούν την Ελλάδα.

οι απώλειες:
οι νεκροί και οι τραυματίες σε μια πολεμική σύγκρουση

παράθεμα 1 Ο Πύρρος συζητάει με τον Κινέα

Ο Κινέας, ενώ ο Πύρρος ετοιμαζόταν να εκστρατεύσει στην Ιταλία, άνοιξε μαζί του συζήτηση: «Πύρρε, λένε πως οι Ρωμαίοι είναι γενναίοι πολεμιστές, αν όμως τους νικήσουμε, σε τι θα μας χρησιμεύει η νίκη μας;» Ο Πύρρος είπε: «Αν νικηθούν οι Ρωμαίοι, θα κατακτήσουμε την πλούσια Ιταλία». Ο Κινέας είπε στη συνέχεια: «Τι θα κάνουμε, άμα κατακτήσουμε την Ιταλία;» Ο Πύρρος του απάντησε: «Θα κατακτήσουμε τη Σικελία, που είναι κοντά και μας απλώνει τα χέρια». «Τότε θα τελειώσει η εκστρατεία μας», είπε ο Κινέας. Ο Πύρρος, που δεν είχε καταλάβει πού πήγαινε την κουβέντα ο Κινέας, είπε: «Αυτή θα είναι η αρχή για νέα κατορθώματα, πιο μεγάλα». «Είναι λοιπόν φανερό πως με τέτοια δύναμη που θα έχουμε και τη Μακεδονία θα καταλάβουμε και την Ελλάδα θα κυβερνήσουμε. Και όταν τα πετύχουμε όλα αυτά τι άλλο θα κάνουμε;» ρώτησε ο Κινέας. Ο Πύρρος, αφού γέλασε, είπε: «Θα έχουμε πολύ χρόνο για ξεκούραση και διασκέδαση και το ποτήρι μας θα είναι γεμάτο κάθε μέρα». Τότε ο Κινέας, που έφερε τη συζήτηση εκεί που ήθελε, είπε: «Τι μας εμποδίζει λοιπόν και τώρα να γεμίζουμε το ποτήρι μας και να κάνουμε ευχάριστη παρέα, αφού χωρίς κόπους έχουμε όλα αυτά που θα προσπαθήσουμε να αποκτήσουμε με μεγάλες θυσίες και αφού προκαλέσουμε και πάθουμε πολλά κακά;»

Πλούταρχος, Πύρρος, 14, αποσπάσματα (διασκευή)

2. Πολεμική σκηνή από τις εκστρατείες του Πύρρου

παράθεμα 2 Το όνειρο του Πύρρου

Η μάχη (στη Σπάρτη) σταμάτησε τη νύχτα. Ο Πύρρος έπεσε για ύπνο και είδε το εξής όνειρο: τού φάνηκε ότι χτυπούσε τη Σπάρτη με κεραυνούς και καιγόταν ολόκληρη κι αυτός χαιρόταν. Από τη χαρά του ξύπνησε κι έδινε διαταγή στους αρχηγούς του να προετοιμάζουν το στρατό. Μιλούσε επίσης και στους φίλους του για το όνειρό του, εκφράζοντας τη σιγουριά του ότι θα κυριεύσει την πόλη. Στο Λυσίμαχο όμως δεν άρεσε το όνειρο. Εξήγησε μάλιστα πως τα μέρη που τα χτυπάει ο κεραυνός μένουν απάτητα. Κι αυτό κατά τη γνώμη του φανέρωνε στον Πύρρο πως δε θα μπορέσει να καταλάβει την πόλη.

Πλούταρχος, Πύρρος 29, 5-10 (διασκευή)

3. Νόμισμα της εποχής του Πύρρου με παράσταση του Δία. Στην άλλη όψη διαβάζουμε το όνομα του βασιλιά (Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο).

παράθεμα 3 Κεραμίδα στο κεφάλι

4. Προτομή του Πύρρου (Νάπολη, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο)

Ο Πύρρος μέσα στη φασαρία της μάχης έβγαλε την κορυφή της περικεφαλαίας του και την έδωσε σ' έναν από τους φίλους του. Ο ίδιος έχοντας μεγάλη εμπιστοσύνη στο άλογό του, όρμησε εναντίον των εχθρών που έκαναν επίθεση. Ένα δόρυ όμως τον πλήγωσε στο θώρακα, αλλά η πληγή δεν ήταν ούτε μεγάλη ούτε αποτελεσματική. Τότε ο Πύρρος γύρισε εναντίον εκείνου που τον χτύπησε. Αυτός ήταν ένας απλός νεαρός από το Άργος, γιος μιας φτωχής γυναίκας. Η μητέρα του νέου παρακολουθούσε τη μάχη από τη στέγη. Μόλις είδε το γιο της να παλεύει με τον Πύρρο, φοβήθηκε για τη ζωή του. Πήρε λοιπόν στα χέρια της ένα κεραμίδι και το πέταξε στον Ηπειρώτη βασιλιά. Το κεραμίδι έπεσε στο κεφάλι του Πύρρου και τον σκότωσε.

Πλούταρχος, Πύρρος 34, 5-15 (διασκευή)

1. Πώς οργάνωσε ο Πύρρος το κράτος της Ηπείρου;
2. Τι ήθελε να επιτύχει ο Πύρρος με τις εκστρατείες του;